

Foretræde for Uddannelsesudvalget vedr. L 108, specialundervisning – socialpolitisk fokus.

Der er på socialområdet en række problemstillinger, der er helt parallelle til problematikkerne på uddannelsesområdet.

For socialområdet rejser der sig dog specielt tre helt grundlæggende problemer i forhold til at sikre et fortsat udbud af højt specialiserede tilbud til de svageste grupper:

- Kommunernes mulighed for ensidigt at beslutte overtagelse af regionale tilbud beliggende i kommunen
- Ringe muligheder for udvikling af nye højt specialiserede tilbud
- Finansieringen af udvikling, koordinering mv. af de regionale tilbud på det sociale område er utilstrækkelig

Vedrørende kommunernes mulighed for at overtage regionale tilbud.

Ifølge lovforslaget skal kommunerne frit kunne vælge at overtage regionale tilbud. Rummer et overtaget tilbud brugere udenfor kommunen, overtager kommunen samtidig regionsrådets forpligtigelse til at koordinere kapacitet og sammensætning.

Denne bestemmelse er i fuldstændig modstrid med reformens grundforudsætningen om at sikre, at de nødvendige tilbud til enhver tid er til stede.

Mens lovgivningen præciserer regionernes forpligtigelse til at stille de nødvendige og ønskede tilbud til rådighed for kommunerne, har kommunerne ikke nogen mulighed for på tilsvarende vis at forlange pladser oprettet og stillet til rådighed fra andre kommuner.

Der er ikke i lovgivningen peget på nogen løsning i de tilfælde, hvor kommunerne har overtaget samtlige tilbud til en bestemt målgruppe, og der så pludselig opstår et behov for en særlig specialiseret plads til en bruger fra denne målgruppe.

Regionen har i så fald ingen institutioner, hvor der kan etableres en plads. Og de kommuner, der har overtaget institutionerne ville ikke nødvendigvis føle en forpligtigelse til at etablere en ekstra plads, eller tilpasse en plads til de særlige behov en ny bruger har.

Selv om regionen fortsat har forpligtigelsen til at levere et tilbud, vil det rent praktisk ikke være muligt, hvis regionen ikke har nogen institutioner til at danne ramme om tilbuddet.

Problemet er stort og konkret idet udmeldingen fra næsten alle de nye storkommuner i Viborg Amt er, at de ønsker at overtage hele det nuværende amtslige institutionsapparat.

Vedrørende sikring af en sammenhængende vifte af specialiserede sociale tilbud

Ifølge lovforslaget må regionerne alene oprette nye tilbud og ydelser som direkte er bestilt af kommunerne i forbindelse med de årlige rammeaftaler.

Det er dybt problematisk eftersom kommunerne ikke kan have overblik over behovet og udviklingen i forhold til det mest specialiserede socialområde, da denne viden opnås via kendskabet

til brugere og tilbud fra et geografisk område, er der langt større end selv de nye store kommuner.

Endvidere er der ikke nødvendigvis konkrete brugere til alle pladser når behovet for udvikling af et nyt tilbud opstår. I nogle tilfælde kan det blot, på baggrund af kendskabet til alle tilbud til en bestemt målgruppe forudses, at der vil komme flere brugere, der ikke passer ind i de eksisterende tilbud.

F.eks. viser udviklingen, at der over de senere år er blevet stadig flere tilsynsdømte udviklingshæmmede.

Der er derfor behov for udvikling af et tilbud til denne målgruppe inden alle brugerne faktisk er dukket op, og derfor også inden man kan vide, hvilke kommuner, brugerne vil komme fra. I det tilfælde vil det derfor være uhyre svært at lave en konkret aftale med de relevante kommuner, da disse ikke på forhånd er kendte.

Kommunerne kan ikke kende behovene – og regionerne må ikke reagere på den viden de har.

Det rejser spørgsmålet om, hvordan nye tilbud til små, geografisk spredte brugergrupper nogensinde vil kunne opstå?

Finansieringen

Det bliver umuligt for regionerne at finansiere oprettelsen af nye tilbud – selv hvis de gives hjemmel til at påbegynde udviklingen af et tilbud, der ikke konkret efterspørges af kommunen.

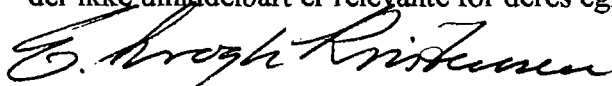
Der kan ikke være tvivl om, at kommunerne skal og vil betale for de enkelte pladser, når tilbuddet først er etableret, men hvem skal betale for etableringen?

Såfremt regionen ikke råder over udviklingsmidler er det urealistisk, at der vil kunne foretages nye byggerier.

Det er ikke her tilstrækkeligt at henvise til, at der kan indgås rammeaftale om sådanne ny-etableringer.

Det drejer sig om ganske få brugere pr kommune, og det vil ikke være rimeligt, at de kommuner, der i første omgang har brugere med behov for det pågældende tilbud alene skal løfte etableringsudgifterne, som de øvrige kommuner senere jo også vil få glæde af.

Omvendt kan det ikke forventes at de øvrige kommuner på forhånd investerer i etablering af tilbud, der ikke umiddelbart er relevante for deres egne borgere.

Erik Krogh Kristensen
Socialudvalgsformand, Viborg Amt
medlem af Undervisnings- og kulturudvalget, Viborg Amt
tidligere borgmester, Sallingsund Kommune (V)
2. maj 2005